

Sećanje na profesora Stojana Sedmaka – Tribina 9.11.2016. godine

U znak sećanja na prof. dr Stojana Sedmaka, na Mašinskom fakultetu u Beogradu je organizovana tribina o njegovim naučno-istraživačkim dostignućima, posebno u oblasti mehanike loma. Skupu su osim članova porodice i najbližih saradnika, prisustvovali i brojni prijatelji i poštovaoci. Tribinu je organizovalo *Društvo za integritet i vek konstrukcija* čiji je osnivač profesor Stojan Sedmak.

O naučnom radu profesora Sedmaka govorili su vanredni profesor Tehnološko-metalurškog fakulteta dr Ljubica Milović i redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta u penziji, dr Jovo Jarić, kao njegovi bliski saradnici.

Vrhunskog znalca odlikuje jasnoća u kazivanju onoga što izlaže, lakoća prenošenja znanja, britka koncizna rečenica i misao, a sve to je odlika Stojana Sedmaka, rekla je profesorka Milović. Iako, dodala je, već dve godine nije među nama, profesor Sedmak je sve vreme bio sa nama. Na svakom naučnom skupu uvek su pominjani njegovi naučni rezultati, naročito doprinos mehanici loma, ali i mašinskim elementima koje je kao predmet uveo na Tehnološko-metalurški fakultet. Posebno je isticana i njegova knjiga *Elementi mašina i aparata*, koja je, iako namenjena prvenstveno

studentima TMF, korišćena na svim tehničkim fakultetima u nekadašnjoj Jugoslaviji, naglasila je profesorka Milović.

Stojan je vizionarski sagledao ideju mehanike loma, rekao je profesor Jovo Jarić. Od početka nas je uključio u taj rad, tako da smo zajedno sa njim došli do vrha naučnih saznanja u toj oblasti. To nije hvaljenje, nego činjenica, zbog koje su mnogi naučnici iz sveta dolazili u Beograd da uče od nas, rekao je, između ostalog, profesor Jarić. Naučni doprinos profesora Sedmaka, inače inženjera mašinstva, u analizi ponašanja i oceni integriteta zavarenih konstrukcija, ogleda se, između ostalog, i u zaključku da se direktnim merenjem J integrala može odrediti sila razvoja prslina i na realnoj konstrukciji. Zahvaljujući naporima profesora Sedmaka, kako je istaknuto, mehanika loma i analiza integriteta konstrukcija su utemeljene u našoj zemlji, što je intenziviralo međunarodnu naučnu saradnju u toj oblasti.

Na kraju tribine održana su i dva predavanja. Profesor Jovo Jarić govorio je o matematičkim osnovama mehanike loma, a profesorka Gordana Bakić, sa Mašinskog fakulteta održala je predavanje na temu – *Procena veka visokotemperaturnih komponenta*.

Međunarodni minisimpozijum „Mehanika loma i numeričke metode“ 16. novembar 2016. Matematički institut SANU, Beograd, Kneza Mihaila 36

Povodom 70 godina postojanja i rada Matematičkog instituta SANU, 16. novembra ove godine je održan međunarodni minisimpozijum posvećen izučavanju mehanike loma u našoj zemlji, pod nazivom „Mehanika loma i numeričke metode“, koji su organizovale dr Slobodanka Boljanović i prof. dr Ljubica Milović.

Inostrani predavači po pozivu bili su: Yury Matvienko iz Rusije, Darko Damjanović i Željko Božić iz Hrvatske, Janos Lukacs i Szabolcs Szavai iz Mađarske i Strain Posavljak iz BiH. Od srpskih kolega predavanja po pozivu održali su Ljubica Milović, Slobodanka Boljanović, Nataša Trišović i Ana Petrović, Stevan Maksimović, Aleksandar Grbović, Dubravka Mijuca, Bojan Međo, Katarina Maksimović i Ivana Vasović.

Minisimpozijum je proizašao iz saradnje projekata OI 174001 „Dinamika hibridnih sistema složenih struktura. Mehanika materijala“ čiji je rukovodilac prof. dr Katica Stevanović Hedrih i TR35011 „Integritet opreme pod pritiskom pri istovremenom delovanju zamarajućeg opterećenja i temperature“ čiji je rukovodilac van. prof. dr Ljubica Milović. Pokrovitelj minisimpozijuma bilo je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

Knjigu apstrakata u izdanju Matematičkog instituta SANU i Svesku pod brojem ISBN 978-86-7746-628-2 zainteresovani mogu pogledati na sajtu:

http://www.mi.sanu.ac.rs/novi_sajt/research/projects/101-PROGRAM-Mini_Simpozijum-FRACTURE_MECHANICS.pdf

Godišnja Konferencija DIVK: Od mehanike loma do integriteta konstrukcija 23.11.2016, Mašinski fakultet, Kraljice Marije 16, Beograd

- Aleksandar Sedmak, *uvodno izlaganje*
- Leslie Banks-Sills, President of European Structural Integrity Society, *ESIS - history, present, future*
- Francesco Iacoviello, President of Gruppo Italiano Frattura, *IGF activities & Journal 'Fracture and Integrity of Structures'*
- Zhiliang Zhang, Norwegian University of Science and Technology, *Fracture Mechanics Research activities at NTNU*
- Per Stahle, Lund University, Sweden, *Fracture Mechanics Research activities at Lund*
- Aleksandar Grbović, Mašinski fakultet, *Numerička simulacija zamornog rasta prslina u ojačanim Al panelima*
- Željko Božić, Fakultet Strojarnstva i Brodogradnje, Zagreb, *Zamorni rast prslina u polju zaostalih napona*

Na skupu, koji je održan na Mašinskom fakultetu u Beogradu, kroz predavanja vodećih domaćih i inostranih stručnjaka, razmatrane su najznačajnije teme u oblasti integriteta i veka konstrukcija. Ova Konferencija je po mnogo čemu posebna, rekao je u uvodnom izlaganju, predsednik DIVK, profesor dr Aleksandar Sedmak. Govoreći o značaju naučnih istraživanja u ovoj oblasti, on je podsetio da je pređen dug put od mehanike loma do integriteta konstrukcija. Ova naučna oblast ima izuzetan značaj, jer se danas primenjuju parametri mehanike loma da bi se sprečio lom konstrukcija i obezbedio njihov integritet. Ne treba podsećati koliko je to važno, na primer, u projektovanju i izgradnji mostova, kao i u drugim segmentima gde je važno obezbediti integritet konstrukcija. Rezultati tih istraživanja doprineli su razvoju međunarodne naučne saradnje, ali i saradnje u drugim oblastima. Kao najupečatljiviji primer, profesor Sedmak je

izdvojio gradnju HE Bajina Bašta. Reverzibilna elektrana, veoma interesantne konstrukcije, jedinstvene u svetu. Projektom je predviđena izgradnja dva ogromna cevovoda, što bi jako mnogo koštalo. Međutim, postojala je mogućnost da se napravi samo jedan cevovod ukoliko se dokaže integritet konstrukcije. Posle opsežnih istraživanja, kojima je rukovodio profesor dr Stojan Sedmak, u koja su bili uključeni istraživači sa teritorije cele bivše Jugoslavije, to je i ostvareno. Ta istraživanja su, kako je naveo, bila ključna za uspostavljanje jugoslovensko-američke saradnje na projektu 'Mehanika zavarenih spojeva', koji je realizovan u periodu od 1982. do 1992. godine. Znači, istakao je profesor Sedmak, zavareni spojevi su uvek najvažniji, i o njima uvek moramo da vodimo računa. Iako je poslednjih decenija zavarivanje veoma napredovalo, odnosno, greške su manje, ili ih ima manje, ipak, ne sme da se zanemari opasnost da u spoju postoji greška. Jedno je sigurno, još dugi niz godina bavićemo se ovom temom, zaključio je profesor Aleksandar Sedmak.

U radu skupa, učestvovali su predstavnici Izvršnog odbora *Evropskog udruženja za integritet i vek konstrukcija* – predsednica, prof. Leslie Banks-Sills i potpredsednik, prof. Francesco Iacovello, prof. Zhiliang Zhang sa Norveškog univerziteta za nauku i tehnologiju, kao i prof. Per Stahle sa Lund univerziteta u Švedskoj. U drugom delu Željko Božić, FSB Zagreb, i Aleksandar Grbović, Mašinski fakultet Beograd, predstavili su rezultate svojih istraživanja u oblasti zamora. Sve to dovoljno govori o tome da smo imali, ne samo interesantna predavanja, nego i mogućnost da čujemo evropsku i svetsku naučnu elitu u oblasti integriteta i veka konstrukcija.

